

TILSYNSRAPPORT

Daginst. Hyldehaven

Aldersintegreret

Danalien 15, 9000

99823282 /99823282

Dato for tilsyn: 30-05-2022

Dato godkendt: 17-06-2022

Godkendt af: Mette Kristensen

Rapporten er dannet den: 11-09-2023

Område

Sønderbro

Deltagere

Dorte, pædagog i børnehave

Lise, pædagog i vuggestue

Mai-Britt Andersen, pædagogisk leder

Karen Bodil Hejlesen, dagtilbudsleder

Jeanet, forældrerepræsentant/bestyrelsesmedlem

Mette Kristensen, Tilsynsførende

I det efterfølgende omtales:

Pædagogisk personale som pp

Forældrerepræsentant som fr

Pædagogisk leder som pl

Læsevejledning

Denne rapport afspejler tilsynspraksis gældende for dagtilbud 0-6 års området i Aalborg Kommune. Centralt for det pædagogiske tilsyn er, at det sker ud fra en kontrol- og udviklingsorienteret tilgang, med det formål at understøtte den fortsatte kvalitetsudvikling i dagtilbuddet. Tilsynet sker hvert 2. år.

Der henvises til Koncept for pædagogisk tilsyn- på det samlede 0-6 års område Aalborg Kommune:

<https://www.aalborg.dk/media/12621662/koncept-for-paedagogisk-tilsyn.pdf>

Rapporten indeholder dels elementer fra dialog, observation og eventuelle udviklingspunkter.

Dialogen tager afsæt i temaerne: Det fælles pædagogiske grundlag, Tidlig opsporing, Sociale fællesskaber der rykker, Sprog, Sundhed og Overgange.

Observationen knytter sig særligt til temaet Sprog.

Udviklingspunkter fremsættes af den samlede deltagerkreds.

Ud fra ovenstående vurderes arbejdet og indsatserne med temaerne ud fra et vurderingsgrundlag bestående af vurderingskriterie(r) for det enkelte tema, og indplaceres efterfølgende på følgende niveauer:

Fuldstændig opfyldelse

Der er ingen væsentlige bemærkninger - Kræver ikke, at der præsteres ekstraordinært, men angiver, at kriteriet er fuldt ud opfyldt.

Omfattende opfyldelse

Der er få mindre væsentlige bemærkninger - Indsatsen tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Delvis opfyldelse

Der er få væsentlige bemærkninger - Indsatser tilpasses i forhold til de bemærkede områder.

Begrænset opfyldelse

Der er væsentlige bemærkninger - Der er behov for en ny indsats på de bemærkede områder.

Utilstrækkelig opfyldelse

Der er adskillige væsentlige bemærkninger - På de bemærkede områder skal ny indsats iværksættes.

Endeligt sammenfatter konklusionen det centrale for tilsynets indhold.

Konklusion fra tilsynet

Generelt:

Det vurderes, at der arbejdes med den lov- og forvaltningsmæssige ramme for alle temaer. Gennem observation, tilsynsdialog samt det beskrevne i institutionens pædagogiske læreplan efterlades tilsynet med indtryk af, at der arbejdes bevidst med et afsæt i Det fælles pædagogiske grundlag. Institutionen efterlader indtryk af at have et særligt højt fagligt niveau ift. relationsarbejde, herunder ift. forældresamarbejdet. Det fremgår desuden tydeligt af den pædagogiske læreplan, hvordan der arbejdes med børnenes forskellige forudsætninger i hhv. vuggestue og børnehave.

Ud fra dialog efterlades indtryk af, at der arbejdes med strukturerede læringsmiljøer med fokus på læring gennem hele dagen. Der efterlades ligeledes indtryk af, at der kontinuerligt arbejdes med evaluering og justering af læringsmiljøerne med udgangspunkt i børneperspektivet.

Ud fra observationer i vuggestuedelen efterlades indtryk af, at der arbejdes med pp som positive sproglige rollemodeller samt forudsigelighed i mikroovergange, vurderet ud fra overgang fra måltid til samling. Ud fra observationer i børnehavedelen efterlades indtryk af, at der arbejdes bevidst med at støtte op om børns leg og det enkelte barns mulighed for deltagelse i børnefællesskabet.

UDVIKLINGSPUNKTER:

Institution og tilsyn er enige om følgende udviklingspunkt:

Evalueringskultur (jf. §9 i Dagtilbudsloven): Institutionen peger på, at de vil arbejde videre med at udvikle fælles evalueringskultur tilrettelagt ud fra børnegruppen.

Tilsynet støtter op om dette vurderet ud fra, at der har været lederskifte pr. 1/5-2022, hvilket muliggør evt. nyt fokus på metode og systematik.

Dialogspørgsmål

1 - Dagtilbuddets forberedelse forud for tilsyn

1.1 - Hvordan er der arbejdet med forberedelse forud for tilsynet?

Besvarelse

Dagtilbudsleder fortæller, at de i januar 2022 på p-møde talte om forestående pædagogisk tilsyn. På daværende tidspunkt stod institutionen i en særlig situation uden leder, og tilsynet blev af samme grund udsat til maj måned.

PI fortæller, at institutionen har arbejdet med forberedelse til tilsynet via proces med post it's med hhv. egen og fælles refleksion. Herforuden har dagtilbudsleder efterfølgende deltaget i det forberedende arbejde.

2 - Observation for temaet sprog- med inspiration fra Læringmiljømodellen

Centralt for børns sprogtilgængeligheder er, at:

Læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene. Børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

2.1 - **Processer**

Der observeres på gensidige interaktioner.

A). Hvordan henvender pædagogisk personale sig til børnene.

B). Hvordan sætter pædagogisk personale ord på det, der sker i rutinesituationer og aktiviteter.

Besvarelse

Tilsynet ankommer ca. 8.30 og starter observationer i vuggestuen, hvor de er i gang med formiddagsmad.

VUGGESTUEN: (2 pp til 8 børn, fordelt ved 2 borde)

A og B)

Der observeres at pp:

- italesætter tilsynets ankomst og følger et barns initiativ, pp: 'det er Mette, der er på besøg i dag', barn siger: 'også en på X's skole der hedder Mette, pp: 'ja, det er rigtigt, der er mange, der kan hedde Mette'

- snakker med børnene om deres optagethed ved bordene, bl.a. snak om: lægebesøg for et barn, tidligere børn, der kommer på besøg i Hyldehaven senere samme dag

- afleder to børn, der laver sjov og siger 'mette tis', pp: 'Mette hedder bare Mette og pp skaber herefter fælles opmærksomhed for alle børn i rummet ved at italesætte, hvad hun har med i

sin madkasse: 'prøv at se, hvad jeg har med i min lilla madpakke, BLÅBÆR. Pp rejser sig og går rundt og viser blåbær til alle børn og snakker om, hvem der kan lide dem. Der observeres flere turtagninger i samtalen, bl.a. med et barn, som fortæller om, at bedstemor har blåbær derhjemme

UNDER SAMLING:

- pp guider tydeligt ift. valg af konkrete, siger fx til det enkelte barn: 'vælger du den ene eller den anden - mariehøne eller edderkop'
- pp laver positiv grænsesætning: et barn tager kufferten hen til sig, pp kigger på barnet, smiler, holder på kufferten og siger: 'X, den venter på dig'
- pp synger i tempo afstemt efter alder/udvikling - børnene er aktivt deltagende i aktiviteten

BØRNEHAVEN:

Der er ca. 10 børn og 3 pp (herunder pl) . Der foregår børneinitieret leg. Tre børn leger i garderobeområdet, et barn er i alrum sammen med pl og resten af børnene leger ninjaleg i puderummet, hvor 1 pp er tilstede med dem (tilsynet observerer auditivt gennem døren)

Der observeres at pp:

- er fysisk tilstede sammen med børnene i puderummet, hvor legen kortvarigt er ved at udvikle sig uhensigtsmæssigt. Pp justerer sig og tager pædagogisk ledelse i legen ved at sige: 'nu kommer jeg og er en ninjasensei - hvad har de af forskellige våben', et barn siger: 'en kniv', pp fortsætter: 'har I nogensinde set, at de har sådan nogle ninjastjerner', 'jaa', siger børnene. Pp fortsætter: 'må jeg lige se, hvordan de lydløse ninjæer kan komme hen over væggen', et barn siger: 'Jeanette, du er vores sensei'
- pl byder sig til ved barn i alrum: 'hvad skal vi to finde på at lege med'. Barnet finder garage og biler frem. Pl understøtter legen ved fx at sige: 'må jeg lige se, hvor hurtigt den kan køre ned, 3-2-1 Wuhuuuu' med begejstring i stemmen. Det observeres, at pl samtidigt øver farver med barnet: 'hvilken farve er bilen' mm.

2.2 - Læreplan

Der observeres på sammenhængen mellem dagtilbuddets beskrevne intentioner i læreplanen ift. temaet kommunikation og sprog og de fysiske rammer.

- A). Hvordan bidrager indretningen af det fysiske læringsrum til understøttelse af:
 børnenes sproglige udvikling
 interaktioner børnene imellem?
- B). Hvordan er sprogunderstøttende materialer tilgængelige for børnene?

Besvarelse

A og B)

Der observeres følgende:

I VUGGESTUEN:

- sange med tilhørende billeder i samlingsrum
- børnenes billeder og navn på gulv i samlingsrum
- børnenes billede og navn på garderobeplads
- STOP hånd med billede af krokodille
- spejl
- 'træsejl' med forskellige farver
- billeder af diverse køretøjer i børnehøjde

I BØRNEHAVEN:

- børnenes billede og navn på garderobeplads + billede af blomst, som går igen på gulv i rundkreds på stuen
- .- børnenes forbogstaver klippet stort ud i karton
- bøger tilgængelige i børnehøjde - 'udstillet' i alrum
- billeder af diverse frugter
- ugeplan
- håndvask anvisninger med autentiske billeder på toilet
- tal skrevet på arabisk
- plakater med billeder af bevægelse

2.3 - **Børneperspektiv**

Der observeres på, hvordan sprogbrug tilpasses det enkelte barn og den samlede børnegruppe

- A). Hvordan taler pædagogisk personale med børnene om børnenes oplevelser og ideer?
- B). Hvordan skifter pædagogisk personale mellem tale- og lytteposition?

Besvarelse

A og B)

VUGGESTUEN:

Der observeres, at pp generelt justerer sig til børnene, er nærværende med øjenkontakt og har ansigt i børnehøjde under samtale.

I overgang til samling observeres, at pp kort afstemmer med hinanden, hvilke af børnene, der er klar til at gå med til samlingsrummet. Der efterlades indtryk af, at børnene er velkendt med rammen ift. at gå ind i et andet rum for at holde samling. I samlingsrummet er barnets billede og navn klistret på gulvet i en rundkreds, og det observeres, at børnene sætter sig ned med det samme, hvilket gør overgangen rolig. Pp lytter til børnenes ønske ift. indhold i samling, og der tages en kuffert med konkrete til sange frem.

BØRNEHAVEN:

Det observeres, at pp generelt justerer sig til børnene, bl.a. i ninjaleg i 'tumlerrummet', hvor pp følger den børneinitierede leg ved at være fysisk og psykisk nærværende. Pp viser nysgerrighed ift. legens indhold ved at veksle mellem at tale, spørge og lytte.

I alrum justerer pl sig til et barn ved at være opsøgende på, hvad barnet har lyst at lege med, pl er psykisk og fysisk nærværende og understøtter legen og det sproglige ved at sætte ord på dét, der sker.

2.4 - **Strukturer**

Der observeres på organisering og muligheder for arbejdet med sprogmiljøer.

- A). Hvordan er fordelingen af børn og pædagogisk personale?
- B). Hvordan gives der mulighed for, at børnene kan indgå i mindre fællesskaber?

Besvarelse

I vuggestuen observeres 3 pp til 8 børn. I børnehaven observeres 3 pp til 10 børn. Der efterlades indtryk af et yderst roligt børnemiljø med mulighed for fordybelse i leg, mindre fællesskaber og aktiviteter. Der observeres vokseninitieret aktivitet i vuggestuen og børneinitieret leg i børnehaven, hvor pp er deltagende.

3 - Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogiske Læringsmiljøer

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Desuden føres der tilsyn med, om der tages højde for børnenes

perspektiver, og at den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, der ligeledes værner om børnenes initiativer, fantasi og virkelyst.

Pædagogisk læreplan §8 og §9

Med afsæt i arbejdet med Det fælles pædagogiske grundlag, føres der tilsyn med, hvordan der i dagtilbuddet tages udgangspunkt i den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde og alle børn læring, herunder i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Ligeledes føres der tilsyn med arbejdet med den pædagogiske læreplan og evalueringskultur i dagtilbuddet.

3.1 - Pædagogiske Læringsmiljøer

Når der arbejdes med børns læring gennem hele dagen:

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med, at det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag

B). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der omfatter:

- Planlagte aktiviteter
- Daglige rutiner
- Børneinitierede aktiviteter

C). Hvordan rammesættes leg, således, at børnene inddrages i udformning og udvikling af leg?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med det fælles pædagogiske grundlag; Barnesyn, Pædagogiske læringsmiljøer, Leg og Læring:

Der indledes med en præsentation af et læringsmiljø:

Morgen i Hyldehaven

Der tages udgangspunkt i at det er værdifuldt for børn og forældre at få en god start, hvor alle føler sig set, hørt og velkommen. Der skal være et hyggeligt miljø, hvilket bl.a. skabes gennem forskellige læringsrum, som varierer ud fra pp's forskelligheder. Pp møder familien ift., hvordan natten har været, og der sker overlevering og evt. underskrifter ift. cremer. Der skabes hyggelig stemning fx. via stille musik og en madras på gulvet markerer vuggestue område. Et pp tager imod og et pp sætter ting i gang.

Der arbejdes således fællesskab som et hus med respekt for hinanden.

Om eftermiddagen sker overlevering til forældrene omkring barnets dag med stikord og herforuden kommunikeres og formidles på AULA

Læringsmiljøer der omfatter daglige rutiner:

Med udgangspunkt i, at mange af børnene skal have creme på, gør pp det til en god stund og udstråler, at de har tid. Der skabes relation og tillid gennem en

relativ intim situation, hvor pp har mulighed og ro til at være omkring det enkelte barn.

Der arbejdes med fast struktur fx. gennem samling efter spisning, hvilket skaber forudsigelighed og tryghed for børnene. Pp kommunikerer meget med hinanden ift., hvor de skal være - dette ud fra, at de er forholdsvis mange voksne og derfor er det vigtigt, at der er tydelig koordinering.

Læringsmiljøer der omfatter planlagte aktiviteter:

Der arbejdes med planlagte aktiviteter bl.a. via traditioner, hvor ting og processer visualiseres for både børn og forældre. Herunder arbejdes kontinuerligt med fokusord, så børnene ved, hvad temaet handler om. Foruden at tage udgangspunkt i traditioner, arbejder pp også ud fra, hvad børnene er optaget af fx. har de i en periode været optaget af MGP, hvor pp skabte rammen omkring det ved at spille musik mm.

I børnehaven arbejdes med materialet Hoppeline med fokus på det fysiske ift.; hvad er sundt mm. Der arbejdes i den forbindelse med det fysiske læringsrum via billeder, der understøtter processen. Pp oplever, at børnene responderer positivt på genkendeligheden i materialet, og under måltidet taler de ofte om de fælles aktiviteter og på den måde bliver der skabt et fælles tredje.

Læringsmiljøer der omfatter børneinitierede aktiviteter:

I vuggestuen har er børnene fx. optaget af krible krable. Pp observerer, hvad der optager dem og følger efter og understøtter ved at være undersøgende sammen med børnene og bruger bl.a. google til dette. Pp udtrykker i den forbindelse, at de vil være mere optaget af, hvad børnene er optaget af via dialog med forældre.

I børnehaven gives ligeledes plads til børnenes ideer fx optagethed omkring perleplader, hvor pp udvikler aktiviteten til at lave armbånd mm.

Der arbejdes også med narrative samtaler med børnehalebørnene, hvor pp får mulighed for at komme mere ind på børneperspektivet og børnenes optagethed. To gange årligt planlægger og afholder børnene selv samling med det, der optager dem, herunder med understøttelse af pp.

Der arbejdes med at give legen og børns selvorganiserede aktiviteter betydelig plads i hverdagen:

Fx ved at arbejde med indretning af forskellige læringsmiljøer. I børnehavedelen er der fx en stue, som kan omdannes til, hvad børnene er optaget af; herunder nævnes køkkenleg, lægeklinik, skole. Dette rum er i kontinuerlig proces. Legen slutter ikke nødvendigvis kl 11.30, pp støtter op om mulighed for at fortsætte legen ved at sætte tingene til side og tage dem frem igen på et senere tidspunkt. Skillevægge bruges til at skærme enkelte eller flere børn i leg. Pga. støv er nogle ting ikke fremme; børnene ved hvor tingene er og beder selv om at få det frem. Der skiftes løbende legetøj ud for at fremme spænding og nyhedsværdi.

Fr udtrykker her, at hun om morgenen bruger tid på at tale med sit barn om, hvad der måske er fremme i læringsmiljøet og gør det til en spændende ting. Hun udtrykker, at der altid som barn er plads til at have en 'dårlig dag', man mødes som forælder ikke af ikke af et dømmende pp, hvis barnet fx har fået panodil, for at dagen starter/bliver bedre. Man bliver mødt, set og hørt.

Hun udtrykker desuden, at det fungerer godt med AULA, at man som forælder er taknemmelig for meldinger og informationer.

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

3.2 - **Pædagogisk læreplan §8 og §9**

A). Giv praksiseksempler på, hvordan der arbejdes med den pædagogiske læreplan, herunder sammenhængen mellem læreplanstemaerne.

B). Hvordan arbejdes der med pædagogisk dokumentation som en del af den løbende evaluering, herunder inddragelse af børneperspektivet?

C). Hvordan arbejdes der ledelsesmæssigt med rammer for løbende evaluering, med henblik på udvikling af læringsmiljøer?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med den pædagogiske læreplan som ramme for det pædagogiske arbejde:

Fx ved at tage et tema op til refleksion ad gangen, fx madkultur. Der arbejdes dynamisk med læreplanen, bl.a. via tilføjelser ud fra nye opmærksomheder. På p-møder udarbejdes referat, hvor der bl.a. reflekteres over temaer, og referenten tilføjer efterfølgende justeringer i læreplanen.

Der arbejdes med SMTTE modellen som evalueringsmetode. Der arbejdes fast med dette på stuemøder, hvor pp bl.a. også systematiseret kommer omkring alle børn.

Der arbejdes med visualisering gennem billeder. Fx. hænges et billede op af en sommerfug en uge før, det reelle arbejde går i gang med et tema - dette for at skærpe børnenes nysgerrighed. Børnene får medbestemmelse ift. at vælge indhold ud fra temaer. Der arbejdes med dokumentation både ift. inddragelse af børneperspektivet samt forældreperspektivet.

I børnehaven har de ældste børn og pp været i Kildeparken til Sprogfitness arrangement, hvor de efterfølgende har inddraget resten af børnene ved at præsentere dem for forskellige aktiviteter, hvilket giver fællesskab for både voksne og børn.

Herforuden arbejdes med barnets bog bl.a. indeholdende narrative samtaler med børnene.

Der arbejdes med udvikling af en evalueringskultur som en del af arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer:

Fx med udgangspunkt i, hvad børnene kalder på samt med udgangspunkt i pp's refleksioner omkring: Gør vi dét, vi tror vi gør? Der arbejdes med at lave observationer af hinanden og pl's tanke og plan er, at der fremadrettet skal arbejdes cirkulært med evaluering ud fra handlinger.

SMTTE modellen benyttes som fælles mål, så alle ved, hvad der arbejdes med. Pl udtrykker, at hun tidligere i sit virke som pædagogisk leder har været vant til at lave to store evalueringer om året og herudover kontinuerlige små evalueringer i dagligdagen. Hun har også lavet SMTTE model på sig selv som

leder for at udvikle denne del.

Dagtilbudsleder tilføjer, at hun (i de første måneder i Dagtilbud Sønderbro) har haft et ledelsesmæssigt fokus på evaluering fx. ift. tilsyn, trivselsevalueringer, sprogvurderinger mm ift., hvordan data bliver brugt.

Vurdering: Omfattende opfyldelse

3.3 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Besvarelse

Institutionen peger på følgende udviklingspunkter / tiltag:

Institutionen peger på, at de vil arbejde videre med at udvikle fælles evalueringskultur tilrettelagt ud fra børnegruppen

4 - Tidlig Opsporing

I Aalborg Kommune er der på tværs af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen fokus på forebyggelse samt tidlig indsats. I den forbindelse arbejdes der med en fælles metode for tidlig opsporing på 0-6 års området. Arbejdet med tidlig opsporing og heraf eventuel indsats, sker i et samarbejde mellem forældre og dagtilbud. Med dette udgangspunkt føres der tilsyn med, hvordan der arbejdes med tidlig opsporing og hvordan der samarbejdes med forældre, og eventuelt tværprofessionelt, om børns trivsel.

4.1 - A). Hvordan inddrager I børne- og forældreperspektivet i forbindelse med trivselsevalueringerne?

B). Hvordan justerer I pædagogiske læringsmiljøer på baggrund af egne og fælles refleksioner i forbindelse med trivselsevalueringerne?

C). Hvordan samarbejder I tværprofessionelt ved ekstra opmærksomhed eller bekymring ift. et barns trivsel?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med tidlig opsporing og justering af de pædagogiske læringsmiljøer:

Fx. gennem løbende dialog med forældre. Pp bruger intern bog for hele huset til at nedskrive observationer til fælles fagligt fokus. Tidlig opsporing er fast punkt på stuemøde og p-møde, og pp skriver direkte ind i Hjernen og Hjertet på møderne. De inddrager forældrene helt fra barnets opstart gennem daglige garderobesnakke og indkalder til dialogmøde med tværprofessionelle, hvor næste skridt i fællesskab aftales.

Pp er meget undersøgende på, hvor de kan finde faglig sparring, fx. har de sparret med pp fra anden institution, som har særlige kompetencer. Herudover er der kontinuerligt samarbejde med overlæge fra sygehuset med henblik på at kategorisere barnet ift. visitation. Der pågår fast konsultation med overlægen, hvor pp deltager sammen med forældrene. Forældrene oplyses, at det ikke er

givent, at barnet visiteres til en børnehaveplads og i tilfælde af, at barnet ikke visiteres videre til børnehaven, vejleder pp ift., videre forløb.

Der arbejdes med justering af læringsmiljøer ud fra trivselsevalueringer ved. fx. at highlighte børn, der måske står lidt udenfor fællesskabet. Pp gør børnene opmærksomme på hinanden fx. ift. at der er forskellige kulturer. Ved børn med sproglige udfordringer inddrages alle børn i det læringsmiljø pp skaber med udgangspunkt i det enkelte barn. Hvis et barn fx skal være inde pga. allergi, inkluderes flere eller alle børn måske i at være inde. Pp trækker kontinuerligt på tværprofessionelles viden.

Fr udtrykker, at det er godt, at der kigges hele vejen rundt ift. barnets trivsel og udvikling. Pp er gode til at inddrage og informere forældrene og formidler på en positiv måde. Hun fortæller endvidere, at de på bestyrelsesmøde har drøftet, at det ikke er givet, at barnet kan fortsætte i børnehaven. Dagtilbudsleder tilføjer, at det gennemgående er vigtigt at se på hele sammenhængen ift. barnets mentale sundhed.

4.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

5 - Sociale fællesskaber der rykker

Aalborg Kommune er der fastsat fælles principper for arbejdet med inklusion, der understreger, at inklusion handler om alle børn. De fælles principper er et vigtigt bidrag til omsætningen af ny dagtilbudslov og realiseringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Arbejdet med inklusion tager udgangspunkt i principperne om børns aktive deltagelse i sociale fællesskaber, samarbejde og helhedsorientering samt fokus på udvikling.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan dagtilbuddet tilrettelægger praksis ud fra en fælles forståelse af begrebet inklusion, når der arbejdes med udvikling af pædagogiske læringsmiljøer og sociale fællesskaber der rykker.

- 5.1 - A). Hvordan organiserer I børnefællesskaber med plads til forskellighed, hvor alle børn har mulighed for aktiv deltagelse og hvor der er fokus på barnets ressourcer?
- B). Hvordan undersøger I barnets egen oplevelse af at være inkluderet?
- C). Hvordan samarbejder I med forældre om det enkelte barns oplevelse af at være en del af børnefællesskabet?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med sociale fællesskaber som en del af det pædagogiske læringsmiljø:

Fx ved i vuggestuen at dele børnene op i grupper ift. fælles interesser. Pp gentager dét, børnene siger og highlighter den enkelte; eksempelvis hvis et barn måske ikke går endnu, gives plads til, at barnet kan være med på eget niveau. "Muldvarpen Mulle" er et værktøj der tages i brug ved behov.

I børnehaven deles ligeledes op i små grupper, hvor der arbejdes med sprogstimulering fx. dialogisk læsning, motorik el lign. Ved små konflikter tager pp ved behov udgangspunkt i Fri for Mobberi. Der arbejdes desuden med narrative samtaler.

Herforuden laves særligt tilrettelagte forløb med skolegruppen.

Der samarbejdes med forældre ved fx. at opfordre til ikke kun at fremhæve et enkelt barn, når de taler om hvem barnet skal være sammen med i institutionen. Det tætte relationsarbejde ift. forældrene er kontinuerligt i højsædet. Der opfordres desuden til at lave legeaftaler - dette med blik for, at børnene kommer fra hele Aalborg Kommune. Af samme grund prioriteres fælles arrangementer, fx sommerfest, fordi det giver mulighed for at være sammen udenfor institutionstid.

Barnets egen oplevelse af at være inkluderet undersøges fx. ved at observere og støtte op om initiativer. Pp igangsætter noget ud fra, hvad børnene er optaget af.

Der arbejdes med tæt relationsdannelse, når børn bliver cremet, hvilket giver anledning til meget samtale med børnene.

Herudover arbejdes med barnets bog, hvor pp snakker med børnene ud fra indhold i bogen.

Pp har desuden en bevidsthed om at lade børnene selv henvende sig til hinanden ift. de sociale fællesskaber, så de vænner dem til at tage kontakt og kommunikere med hinanden som en del af det samlede arbejde med dannelse.

5.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

6 - Sprog

I Aalborg Kommune skal alle børn sprogvurderes omkring 3,2 år og senest 2 måneder efter børnehavestart. Der udarbejdes i den forbindelse handleplaner i de tilfælde, hvor sprogvurderingerne giver anledning til opmærksomhed/indsatser. Som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal der i dagtilbud arbejdes med kommunikation og sprog.

6.1 - A). Hvordan arbejder I med sprog og sprogstimulering i de pædagogiske læringsmiljøer?

B). Hvordan arbejder I bevidst med at være sproglige rollemodeller?

Besvarelse

I dagtilbuddet sprogvurderes alle børn omkring 3,2-års alderen, og der udarbejdes handleplaner og arbejdes med opfølgning i samarbejde med forældre.

A og B)

Der arbejdes med sprog og sprogstimulering med henblik på understøttelse af alle børns sproglige udvikling:

Fx ved at visualisere og arbejder med fokusord ift. temaer. Pp benævner barnets hensigter og barnets handlinger. Der arbejdes med sproglig stimuli gennem rim og remser, sange, som gentages mm. samt gennem konkrete. Der hænger fx billeder af sange ved gyngen for at understøtte de yngstes sproglige udvikling. Der arbejdes med sprog gennem musik, dans, rytmer. Et pp kan fx spille guitar og igennem musik og sang kan man bl.a. øve opmærksomhed.

I børnehaven har alle børn deres egen sangbog. Der arbejdes med redskaber anbefalet af fx. talepædagog til hele gruppen, uagtet at det specifikt er et barn, der har udfordringer fx med udtale. Under måltidet og under creme situationen har pp fokus på dialog med børnene/barnet. Forældre inddrages i arbejdet med sproglig stimuli ved at få lektier for.

Pp arbejder som sproglige rollemodeller fx gennem måden de henvender sig på og måden de taler med børnene på. De er bl.a. lyttende og nærværende. De er bevidste om deres rolle fx i samlingen, hvor de har fokus på at få alle børn inddraget.

Pp er opmærksomme på, at de som voksne ikke taler unødigt sammen. Der tales med børnene, tales med lave stemmer. De hjælper desuden børnene til at komme i kontakt med andre børn ved at visualisere/tegne situationen på forhånd.

6.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

7 - Sundhed

I Aalborg Kommune er der en særlig sammenhæng mellem sundhedspolitikken og FN's verdensmål nr. 3 om at "sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper". Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser af børnemiljøet skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet, afhængigt af børnenes alder og modenhed. Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres. Arbejdet med sundhed og børnemiljøet omhandler desuden måltidskultur, herunder dagtilbuddets arbejde med læring i forbindelse med måltidet: rammen om måltidet, det sunde måltid og lighed i sunde vaner. På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø fremmer børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Ligeledes hvordan børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

- 7.1 - A). Hvilke overvejelser gør I jer i forbindelse med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø således, at det styrker trivsel, udvikling, læring og dannelse hos børnene?
- B). Når børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, hvordan arbejder I så med at inddrage børnene i denne vurdering?
- C). Hvordan arbejder I med børns læring før-under og efter måltider?

Besvarelse

A, B og C)

Der arbejdes med børnemiljøer vurderet i et børneperspektiv:

Fx gennem at skabe en struktureret hverdag med forudsigelighed, som skaber tryghed, så barnet trives. Pp's rolle er at vurdere, hvordan barnet har det samtidig med, at være opmærksom på hele gruppen. Pp arbejder med at være forudsigelige, så børnene véd, hvor de har de voksne.

Der arbejdes med fleksible læringsrum, der kan flyttes rundt. Pp er opmærksomme på lydniveau og aflæser i denne forbindelse børnene. Der gives mulighed for, at børnene selv går hen og henter ting, som de efterspørger.

Ift. arbejdet med det æstetiske børnemiljø har pp særlige overvejelser fx ift. at bringe naturen ind ift. børn med allergi. Her arbejdes med alternativer fx i form af at tegne.

Ved samling i børnehaven bestemmer børnene selv indhold to gange om året, hvor pp støtter op ved at skabe forberedelses tid og ved at støtte børnene i at udføre samlingen.

Pp har generelt mulighed for at skabe meget nærvær og der er altid tilgængelige voksne.

Når pp på skift går til pause, overleverer de til hinanden fx omkring meningen med leg i et bestemt rum, så alle er informeret og børnene kan lege videre.

Der arbejdes med sammenhængen mellem måltider som læringsmiljø og børns læring:

Fx ved at dufte maden, pp fortæller børnene om maden, spørger dem om, hvad de tror det er. Der tales om begreber: varm og kold. i børnehaven fortæller ét barn hver dag om, hvad de skal have og spise. Der er god tid og ro til at tale om det ved bordene. De taler om, hvorfor der evt. er børn, der skal have specifikke skåle. Der øves at sende videre til hinanden og børnene rydder selv op efter måltidet.

7.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

8 - Overgange

I Aalborg Kommune skal der skabes helhed og sammenhæng for alle børn i pædagogiske tilbud og overgange mellem disse med udgangspunkt i den forståelse, at det er forældrene, der følger barnet gennem hele dets liv og at barnet og forældrenes ressourcer er i centrum. En sammenhængende overgang i Aalborg Kommune bygger på gældende politik på området.

Det gælder både i overgange fra hjem til dagpleje/vuggestue og i overgange fra dagpleje/vuggestue til børnehave, i overgange mellem dagtilbud samt i overgange fra børnehave til skole.

På baggrund heraf føres der tilsyn med, hvordan der skabes sammenhængende overgange til og fra dagtilbud, mellem dagtilbud og skole, samt hvordan der samarbejdes med forældre herom.

8.1 - A). Hvordan skaber I en sammenhængende overgang for alle børn og forældre til og fra dagtilbud?

B). Hvilke tegn ser I på, at børnene oplever sammenhængende overgange og hvordan justerer I pædagogisk praksis herefter?

C). Hvad kendetegner jeres læringsmiljø det sidste år i dagtilbuddet så der skabes sammenhæng med børnehaveklassen?

Besvarelse

A, B og C)

Der samarbejdes med forældre og evt. andre relevante aktører omkring tryghed i overgange:

Fx ved det primære i at skabe tryghed for barn og forældre i alle overgange. Overgangsarbejdet adskiller sig fra andre institutioner ved at det er visiterede pladser.

I overgang fra hjem til vuggestue kommer forældre og ser institutionen. Der afholdes opstartssamtale, hvor pp får meget viden om barnet - dagorden sendes ud forud for mødet. Pp er nysgerrige på barnet og familien. Der arbejdes desuden med ordningen "modtagevoksen", vor en repræsentant fra forældrebestyrelsen støtter op om familien i opstarten med råd og vejledning. Fr udtrykker her, at hun oplever, at det fungerer rigtig godt ift. at komme omkring de helt lavpraktiske ting, man kan have brug for at vide noget om. I tilfælde, hvor barnet evt. har været i anden pasning inden opstart, afholdes

overleveringsmøde med afgivende samarbejdspartner.

I overgang fra børnehave til skole tager pp på skolebesøg på hvert barns skole - dette sammen med kammeraterne fra skolegruppen. Der afholdes overleveringssamtaler ift. forældres evt. bekymringer ift. overgangen. Pp hjælper også skolen til at være forberedt på opgaven gennem diverse materiale og overleveringssamtaler.

Ift. det forberedende arbejde ift. den interne overgang fra vuggestue til børnehave arbejdes løbende ved at åbne skillevægge op mellem vuggestue og børnehaven. Vuggestuebørnene er med til samling og spisning, når de er klar eller viser interesse herfor. Forældre får en ny rundvisning og opstartssamtale ved overgang fra vuggestue til børnehave.

Ved børn, der kommer udefra og skal starte i børnehaven bruges meget tid på rundvisning og dialog for at skabe trykthed.

Ift. den sociale del kan det være svært at lave et match, når der kun er 12 børn. Her er pp's opgave at skabe relationer mellem børnene. Forældrene inddrages ved at opfordres til at lave legeaftaler.

I arbejdet med selve skolegruppen arbejdes med "undervisning" afstemt efter udvikling. Der øves at vente på tur, være en del af et fællesskab ift. at tage hensyn til hinanden mm. Der er desuden tradition for at indrette et skolegruppe rum, som kun er for skolebørnene.

Dagtilbudsleder tilføjer, at der er samarbejdsaftale med Sønderbro skolen, hvor pl er med på samarbejds møder.

Øvrigt ift. overgangsarbejdet:

If.t at nogle af børnene har livstruende sygdomme, er der samarbejde med en overlæge fra sygehuset, som ligeledes er deltagende ved overleveringssamtaler. Ved nogle børn er det vigtigt, at pp følger dem tæt. Pp's opgave ift. overgangsarbejdet til skolen er desuden at anvise og øve med børnene, hvordan de skal cremes ind. Forældrene støttes og vejledes i overgangen, da de er meget bekymrede.

Pp oplever, at børnene med tiden selv begynder at sætte ord på, hvad de kan tåle mm, og dermed bliver de løbende mere og mere bevidste. Pp opfordrer til, at børnene selv fortæller om deres allergi i fællesskabet.

Fr udtrykker her, at der er en fantastisk normering i institutionen, hvilket gør, at der er mulighed for virkelig at arbejde tæt med børn og forældre.

8.2 - Udviklingspunkter og evt. tiltag

Vurdering: Fuldstændig opfyldelse

